

ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Перш за все слід відзначити, що як і в будь-якій галузі права, в земельному, існують правопорушення, – це соціально шкідливі дії або бездіяльність, що суперечать нормам земельного права. Земельні правопорушення є негативними соціальними явищами, оскільки вони зазіхають на земельний правопорядок і лад, покликаний забезпечити раціональне використання і охорону земель. Національне законодавство, а зокрема Земельний кодекс та інші нормативно-правові акти у галузі земельних відносин, безумовно, покликані вирішувати будь-які протиправні діяння та захищати права землевласників і землекористувачів [1].

А для того аби зрозуміти, яким способом краще вирішувати земельні правопорушення, по-перше, варто звернути увагу на їх види. Так, відповідно до статті 211 ЗКУ, громадяни та юридичні особи несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність за такі порушення:

- а) укладення договорів з порушенням земельного законодавства;
- б) самовільне заняття земельних ділянок;
- в) пошкодження сільськогосподарських угідь та інших земель, їх забруднення хімічними та радіоактивними речовинами та стічними водами, забруднення промисловими, побутовими та іншими відходами;
- г) порушення строків розгляду заяв про виділення земельних ділянок;
- д) порушення строку видачі державного акта на право власності на земельну ділянку та інші [1].

Держава та інші суб'єкти владних повноважень несуть відповідальність за дотримання закону, який відповідає міжнародним стандартам прав людини. У разі порушення закону правовласники повинні мати можливість звертатися з позовом до незалежного та компетентного суду або відповідного та неупередженого механізму. Питання, що стосуються землеустрою та принципу верховенства права, виникають у різних контекстах. Слід відзначити, що корупція та відсутність прозорості у прийнятті рішень (наприклад, щодо експропріації, міського планування або інвестицій у землю), а також у виконанні законів, політики та програм, підривають принцип верховенства права [2].

Отже, одним з найголовніших методів боротьби із земельними правопорушеннями є звернення до суду або іншого органу (центрального орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин або ж органи місцевого самоврядування).

Невід'ємним кроком у протидії земельним правопорушенням є також і ратифікація та дотримання відповідних міжнародних договорів щодо впровадження перспективних методів охорони та користування земельними ділянками. Так, наприклад, відповідно до Угоди між урядом України та урядом Республіки Молдова про взаємне визнання прав та регулювання відносин власності, ратифікованої 12 липня 2001 р., право власності на землю та інші природні ресурси регулюється законодавством сторони, на території якої перебувають об'єкти власності [4].

Додатковим шляхом до вирішення земельних правопорушень слід виокремити й оптимізацію процедури оскарження порушених прав землевласників і користувачів земельних ділянок, а також впровадити більшу кількість правових консультацій, як виду правової допомоги [3].

Вищевикладене, надає можливість зробити висновок про те, що вчинення земельного правопорушення тягне за собою юридичну відповідальність, яка завжди пов'язана з негативними правовими наслідками як результатом неправомірних дій винної особи. Порушення одних і тих самих правил використання та охорони земель або вчинення аналогічних протиправних дій потребують різних шляхів вирішення.

Список використаних джерел

1. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3-4. – Ст. 27.
2. Земельне право України: загальна частина [текст]: навч. посібн. / А.І. Ріпенко, О.М. Пашенко. – О., 2013. – 54 с.
3. Мірошніченко А. М. Земельне право України: підручник / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 2-е вид., допов. і переробл. – К.: «Правова єдність». – 2011. – С. 127.
4. Шульга М. В. Актуальные проблемы правового регулирования земельных отношений в современных условиях: дисс. ... д-ра юрид. наук. – Х.: Б. и. – 1998. – С. 179.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Годованюк А.Й.